Koksař/koksařka obsluha chemické části koksovny (kód: 21-023-H)

Autorizující orgán: Ministerstvo průmyslu a obchodu
Skupina oborů: Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství (kód: 21)
Týká se povolání: Koksař
Kvalifikační úroveň NSK - EQF: 3

Odborná způsobilost

Název	Úroveň
Normalizace při zpracování koksárenského plynu	3
Dodržování bezpečnosti práce v koksárenském provozu	3
Provádění zkoušek v chemické části koksovny	3
Příprava výstupů z chemické části koksovny	3
Obsluha zařízení v chemické části koksovny	3

Platnost standardu

Standard je platný od: 21.10.2022

Kritéria a způsoby hodnocení

Normalizace při zpracování koksárenského plynu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Orientovat se v názvosloví pro zpracování koksárenského plynu	Praktické předvedení v technické dokumentaci
b) Orientovat se v normách a technických podkladech souvisejících s činnostmi při zpracování koksárenského plynu	Praktické předvedení v technické dokumentaci
c) Vysvětlit technologické postupy procesů čištění koksárenského plynu	Ústní ověření
d) Charakterizovat vlastnosti koksárenského plynu a dalších nebezpečných látek vyskytujících se v chemické části koksovny	Ústní ověření
e) Charakterizovat koksochemické produkty	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Dodržování bezpečnosti práce v koksárenském provozu

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Vyjmenovat, předvést a popsat osobní ochranné pracovní prostředky (OOPP) a důvody jejich použití na chemické části koksovny	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním
b) Vyjmenovat základní pravidla pro práci v karcinogenním prostředí a další bezpečnostní rizika koksochemického provozu	Ústní ověření
c) Vyjmenovat základní pravidla pro práci s chemickými látkami a směsmi, jejich skladování, použití, nakládání s odpady včetně znalosti jejich bezpečnostních listů a pravidel	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Provádění zkoušek v chemické části koksovny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat prováděné analýzy při zpracování koksového plynu	Ústní ověření
b) Prakticky provést odběry vzorků	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním

Je třeba splnit obě kritéria.

Příprava výstupů z chemické části koksovny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Popsat technologii zpracování odpadních vod	Ústní ověření
b) Provést expedici včetně nakládky surového koksárenského benzolu, surového černouhelného dehtu a dalších koksochemických produktů	Praktické předvedení a ústní ověření
c) Vysvětlit kvalitativní ukazatele vyčištěného koksárenské plynu	Ústní ověření

Je třeba splnit všechna kritéria.

Obsluha zařízení v chemické části koksovny

Kritéria hodnocení	Způsoby ověření
a) Rozeznat a popsat funkce strojů a zařízení používaných v koksochemickém provozu, vyjmenovat jejich základní vlastnosti	Ústní ověření
b) Obsluhovat zařízení pro chlazení surového koksárenského plynu	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním
c) Obsluhovat zařízení pro odsávání surového koksárenského plynu	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním
d) Obsluhovat zařízení pro odsíření a odčpavkování koksárenského plynu	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním
e) Obsluhovat zařízení benzolové stanice	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním
f) Obsluhovat zařízení pro zpracování odpadních vod	Praktické předvedení s ústním zdůvodněním

Je třeba splnit všechna kritéria.

Organizační a metodické pokyny

Pokyny k realizaci zkoušky

Autorizovaná osoba informuje, které doklady musí uchazeč předložit, aby zkouška proběhla v souladu s platnými právními předpisy.

Před zahájením vlastního ověřování musí být uchazeč seznámen s pracovištěm a s požadavky bezpečnosti a ochrany zdraví při práci (BOZP) a požární ochrany (PO), o čemž bude autorizovanou osobou vyhotoven a uchazečem podepsán písemný záznam. Zdravotní způsobilost pro vykonávání pracovních činností této profesní kvalifikace je vyžadována a prokazuje se lékařským potvrzením (odkaz na povolání v NSP – https://nsp.cz/jednotka-prace/koksar-obsluha-chemicke-c#zdravotni-zpusobilost).

Zkoušející musí být přítomen u zkoušky po celou dobu zkoušení uchazečů.

Výsledné hodnocení

Zkoušející hodnotí uchazeče zvlášť pro každou kompetenci a výsledek zapisuje do záznamu o průběhu a výsledku zkoušky. Výsledné hodnocení pro danou kompetenci musí znít „splnil“ nebo „nesplnil“ v závislosti na stanovení závaznosti, resp. nezávaznosti jednotlivých kritérií u každé kompetence. Výsledné hodnocení zkoušky zní buď „vyhověl“, pokud uchazeč splnil všechny kompetence, nebo „nevyhověl“, pokud uchazeč některou kompetenci nesplnil. Při hodnocení „nevyhověl“ uvádí zkoušející vždy zdůvodnění, které uchazeč svým podpisem bere na vědomí.

Počet zkoušejících

Zkouška probíhá před jednou autorizovanou osobou; zkoušejícím je jedna autorizovaná fyzická osoba s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci anebo jeden autorizovaný zástupce autorizované podnikající fyzické nebo právnické osoby s autorizací pro příslušnou profesní kvalifikaci.

Požadavky na odbornou způsobilost autorizované osoby, resp. autorizovaného zástupce autorizované osoby

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí splňovat alespoň jednu z následujících variant požadavků:

a) Střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru strojírenství nebo hutnictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti koksárenství nebo ve funkci učitele praktického vyučování v oboru studia.
b) Vysokoškolské vzdělání se zaměřením na strojírenství nebo hutnictví a alespoň 5 let odborné praxe v řídicích činnostech v oblasti výroby výrobků koksovny, nebo ve funkci učitele odborných předmětů v oboru studia.

Další požadavky:
- Autorizovaná osoba musí být schopna organizačně zajistit zkušební proces včetně vyhodnocení na PC a vydání jednotného osvědčení (stačí doložit čestným prohlášením).

Žadatel o udělení autorizace prokazuje splnění požadavků na odbornou způsobilost autorizujícímu orgánu, a to předložením dokladu nebo dokladů o získání odborné způsobilosti v souladu s hodnoticím standardem této profesní kvalifikace, nebo takovým postupem, který je v souladu s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu této profesní kvalifikace autorizujícím orgánem stanoven.

Žádost o udělení autorizace naleznete na stránkách autorizujícího orgánu: Ministerstvo průmyslu a obchodu, www.mpo.cz.

Nezbytné materiální a technické předpoklady pro provedení zkoušky

Zkouška musí probíhat v reálném provozu koksovny.

Strojní a technologické vybavení koksárenské části koksovny:
- koksárenské baterie
- třídírna koksu,
- příprava uhelné vsázky
- manipulační mechanizmy
- plnicí vůz
- vodicí vůz
- výtlačný stroj

Strojní a technologické vybavení chemické části koksovny:
- zařízením a technologií na výrobu benzolu
- zařízením a technologií na odsíření a odčpavkování koksárenského plynu
- zařízením biologického čištění odpadních vod
- manipulačními mechanismy

Provozní normy
Technická dokumentace ke strojům a zařízením
Technologické tabulky
Výrobní dokumentace

Autorizovaná osoba, resp. autorizovaný zástupce autorizované osoby musí zajistit, aby pracoviště byla uspořádána a vybavena tak, aby pracovní podmínky pro realizaci zkoušky z hlediska BOZP odpovídaly bezpečnostním požadavkům a hygienickým limitům na pracovní prostředí a pracoviště.

K žádosti o udělení autorizace žadatel přiloží seznam materiálně-technického vybavení dokládající soulad s požadavky uvedenými v hodnoticím standardu pro účely zkoušky. Zajištění vhodných prostor pro provádění zkoušky prokazuje žadatel odpovídajícím dokladem (např. výpis z katastru nemovitostí, nájemní smlouva, dohoda) umožňujícím jejich užívání po dobu platnosti autorizace.

Doba přípravy na zkoušku

Uchazeč má nárok na celkovou dobu přípravy na zkoušku v trvání 60 minut. Do doby přípravy na zkoušku se nezapočítává doba na seznámení uchazeče s pracovištěm a s požadavky BOZP a PO.

Doba pro vykonání zkoušky

Celková doba trvání vlastní zkoušky jednoho uchazeče (bez času na přestávky a na přípravu) je 3 až 4 hodiny (hodinou se rozumí 60 minut). Zkouška může být rozložena do více dnů.

Autoři standardu

Autoři hodnoticího standardu

Hodnoticí standard profesní kvalifikace připravila SR pro těžbu a úpravu nerostných surovin, ustavená a licencovaná pro tuto činnost HK ČR a SP ČR.

Na tvorbě se dále podílely subjekty zastoupené v pracovní skupině:
Arcelor Mittal, a. s.
TŽ, a. s.
OKK, a. s